
OVERZICHT THEMAGROEPEN 1972/1973

Oude Geschiedenis

1. Onderwerp: Oost en West in de Klassieke Oudheid.

Docente: Prof. dr. C.E. Visser

Het is de bedoeling dat de groep zich in het eerste jaar gaat bezig houden met de culturele beïnvloeding van Griekenland door het Oosten en vice versa, met Griekse kolonisatie, met Alexander de Grote, het Hellenisme etc. In het tweede jaar zal Rome het onderwerp zijn en de invloeden die van Rome op het Oosten en andersom hebben gewerkt.
(Nadere gegevens ontbreken. red.)

Middeleeuwen

2. Onderwerp: Duizendzesenzestig.

Docenten: Prof. dr. A.G. Jongkees en drs. F. Bakker

Het college 1066 zal in het cursusjaar 1972-73 worden voortgezet onder leiding van Prof. Jongkees en Drs. Bakker. In de afgelopen cursus werden Normandië en Engeland behandeld tot het jaar 1066. De bedoeling is de geschiedenis van deze landen voort te zetten tot de hernieuwde vereniging onder Hendrik II Plantagenet. Aandacht zal daarbij worden besteed aan de slag bij Hastings met de literaire bronnen maar vooral met de Tapisserie van Bayeux. Daarnaast spreekt een uitvoerige bespreking van de andere unieke bron uit Engeland het Domesday Book vanzelf.

Voor de nieuwkomers zal in de eerste colleges een samenvatting gegeven worden van het in afgelopen jaar besprokene.

Drs. F. Bakker

3. Onderwerp: Oost en West in de Middeleeuwen.

Docenten: Prof. dr. A.G. Jongkees en dr. H.P.H. Jansen

Helaas hebben wij geen gegevens binnen gekregen over deze themagroep.

4. Onderwerp: De Renaissance van de Twaalfde Eeuw.

Docenten: Mevr. drs. A. Mulder-Bakker en dr. L.J. Engels

Zie Groniek 17/18. Nadere gegevens ontbreken.

5. Onderwerp: Armoede in de Late Middeleeuwen.

Docenten: Mevr. dr. J. Kossmann-Putto en dr. H.P.H. Jansen

Het onderwerp is sociaal-economisch van inspiratie en bepaalt zich voornamelijk tot het leven van de vertegenwoordigers der lagere agrarische en stedelijke klassen. Dit houdt in dat hun culturele en religieuze uitingen wel ter sprake komen, maar zoveel mogelijk in het licht van hun maatschap-

pelijke betekenis. Het onderzoek zou o.a. meer inzicht kunnen geven in hoeverre in deze eeuwen de lagere klassen een ontwikkeling hebben door- gemaakt die hen straks de Reformatie, de moderne nationale staat, de geest van het kapitalisme en de mechanisering van het wereldbeeld laat aanvaarden.

Na inleidingen van Mevrouw Kossmann over de stedelijke klassen in de late middeleeuwen en van H. Jansen over de laat-middeleeuwse economische malaise en over de verhoudingen ten platten lande in dezelfde tijd, komen de volgende onderwerpen onder meer ter sprake: karakter, omvang en gevolgen van de veertiende-eeuwse crises, de demografische ontwikkeling, de Zwarte Dood en zijn gevolgen, het probleem der verlaten landerijen en dorpen, gildenorganisatie vooral gezien als verdediging van de meesters tegenover de loonarbeiders, het belastingstelsel en de laagstbetalenden, de organisatie en de plaats van de liefdadigheid in het sociale leven met Tafels van de H. Geest, hofjessysteem en kloostergemeenschappen als armenhuizen, epidemieën en hongersnoden, oorlog, onveiligheid en banditisme, stedelijke verzetsbewegingen en boerenopstanden, ketterijen en religieuze bewegingen als maatschappelijke uitingen, de weerslag van dood en ellende in de kunst, de voeding. Hierbij wordt steeds gedacht binnen een algemeen Europees kader. Al deze onderwerpen zullen op de traditionele wijze behandeld worden in referaten door studenten. Het themacollege staat onder leiding van H.P.H. Jansen. Mevr. Dr. J. Kossmann-Putto zal bij de opzet en de voorbereiding van referaten steun en advies geven, maar zij zal niet bij alle bijeenkomsten van de themagroep aanwezig kunnen zijn.

Vóór 1 januari 1973 moet een voortentamen worden afgelegd over de inhoud van J. Heers, *L'occident aux XIVe et XVe siècles. Aspects économiques et sociaux*. Nouvelle Clio XXIII. Parijs 1963 (verschillende herdrukken) prijs 30 NF. (=f. 24,-)

In het eerste jaar zal de veertiende, in het tweede jaar de vijftiende eeuw aan de orde komen.

Mevr. Dr. J. Kossmann-Putto
Dr. H.P.H. Jansen

Nieuwe Geschiedenis

6. Onderwerp: Magie, geloof en rede van de 16e tot in de 18e eeuw.

Docent: Prof. dr. E.H. Waterbolk

Het themacollege "Magie...." etc. heeft ten doel duidelijk te maken, dat magische voorstellingen in allerlei vormen behoorden tot het wereld- en mensbeeld van de 16e eeuw en later bij de beoefening van de geschiedenis en van de geschiedenis van de wetenschap in het bijzonder staat men daar tot in onze tijd afwerend of negérend tegenover: het magische element passeert men dan stilzwijgend als een bizarre variatie op meer menselijke dwaasheden, die men liever ook geen naam geeft. Door de "betovering" ernstig te nemen doet men de geschiedenis meer recht en krijgt ook de weg naar de "ont-tovering" meer belang. Meer dan andere culturen sloeg de westerse deze weg in, zich losmakend van angsten en bevingen die werden en worden opgeroepen door verbondenheid met "magie". Men heeft deze losmaking, deze emancipatie wel de grootste intellectuele verandering genoemd sedert de mens ophield holbewoner te zijn. Duidelijk moet worden, dat deze emancipatie niet een vanzelfsprekende verworvenheid is; een substraat zou wel eens tot in onze tijd kunnen doorwerken. Van belang lijkt het daarom na te gaan, welke krachten tot de genoemde losmaking voerden: zijn het louter vormen van rationalisme

geweest, of is er meer en ook wat anders in het spel?
In het tweede deel van dit thema-college zal meer nadruk gelegd worden op deze krachten en daarmee ook op de 17e en 18e eeuw.

E.H. Waterbolk.

7. Opstandigheid in de Zestiende Eeuw.

8. Opstandigheid in de Zeventiende Eeuw.

Docenten: Dr. A.F. Mellink en drs. F. Postma

In de cursus 1972/73 zal groep 7, die uit aanstaande tweedejaars (of derdejaars MO) zal bestaan, een nieuwe start maken in de zestiende eeuw. Daarbij zullen een aantal voorbeelden van sociaal-politieke of sociaal-religieuze opstandigheid in de eerste helft der zestiende eeuw als de beweging der Comuneros in Spanje, de Duitse Boerenoorlog en de Wederdoperij te Munster aan de orde kunnen komen, zoals ook in de eerste aanloop van deze themagroep in de cursus 1970/71 het geval is geweest. Vandaar zal de lijn worden doorgetrokken naar de voorgeschiedenis van de Nederlandse Opstand, waarbij vooral het hongerjaar 1566 en de Beeldenstorm de aandacht zullen vragen. Het tijdvak der godsdienstoorlogen in de Nederlanden en Frankrijk kan vervolgens min of meer uitgebreid in behandeling komen: in de afgelopen cursus vormde dit de hoofdschotel voor de groep, die zich nu naar de zeventiende eeuw gaat wenden en waarin nog enkele plaatsen beschikbaar zijn (groep 8). Voor haar komt dus een reeks nieuwe revoluties binnen het gezichtsveld. De structurele crisisverschijnselen in de West-Europese samenleving van de tijd van Richelieu en de dertigjarige oorlog, de positie daarin van de Nederlandse Republiek zijn de vragen die hierbij zullen rijzen. Een geheel eigen complex problemen brengt de puriteinse revolutie in Engeland mee. De gelegenheid tot het maken van vergelijkingen met de Nederlandse Opstand zal zich hierbij voordoen en de speciale verschijningsvormen van sectarisme zullen bijzondere aandacht vragen.

Wensen van de deelnemers ten aanzien van het programma van de groep zullen uiteraard in onderling overleg gehonoreerd kunnen worden zoals gebruikelijk.

Lit. H.A. Enno van Gelder, Van Beeldenstorm tot Pacificatie. Acht opstellen over de Nederlandse revolutie der zestiende eeuw. (1964). (groep 7).
Crisis in Europe 1560-1660. Essays from Past and Present (1965). (groep 8).

A.F. Mellink

F. Postma

9. Onderwerp en Docent: De nieuw te benoemen medewerker zal waarschijnlijk een onderwerp uit de koloniale geschiedenis behandelen, in de trant van: expansie van Europa over de wereld in de 16e, 17e en 18e eeuw.

Nieuwste Geschiedenis

10. Onderwerp: Politieke theorieën 1600-1900

Docenten: Prof. dr. E.H. Kossmann en dr. F.L. van Holthoon

Wij zullen in dit cursusjaar het thema weer bij zijn uitgangspunt moeten aanvatten, dat is van omstreeks 1600 af, en bestuderen tot omstreeks 1800. Gedurende die twee eeuwen hadden in de politieke filosofie ontwikkelingen plaats waardoor ons denken nog steeds in hoge mate wordt beheerst. Het be-

grip en de werkelijkheid 'staat' werden door voortreffelijke schrijvers in klassieke werken geanalyseerd: Bodin, Althusius, Hugo de Groot, Hobbes, Spinoza, Locke, die met hun studies niet alleen een theoretische basis gaven aan de groei van de staatkundige gemeenschap waardoor de zeventiende eeuw werd gekenmerkt, maar ook pogingen deden om de 'vrijheid' een plaats te geven in de politieke werkelijkheid. Gedurende de achttiende eeuw komt het vrijheidsbegrip in het midden van de theorie te staan. Het 'verlichte' denken sluit onze studie dit jaar af zodat we gedurende de zomervacantie van 1973 zullen kunnen genieten van de kennis die wij hebben opgedaan over de verlichte vrijheid en het verlichte geluk.

Literatuur: George H. Sabine, A History of Political Theory (1ste dr. 1937, vele herdrukken).

Walter Theimer, Geschichte der politischen Ideen (1ste dr. London, 1947; herdrukt).

Peter Gay, The Enlightenment: An Interpretation, II, The Science of Freedom (1969).

E.H. Kossmann

F.L. van Holthoon

11. Onderwerp: De crisis van de Nederlandse staat, 1760-1815.

Docent: Drs. M.G. Buist

Zoals in het stencil al werd vermeld, kan de geschiedenis van Nederland in de tweede helft van de achttiende eeuw niet goed worden verkend, zonder poolshoogte te nemen van de ontwikkelingen in andere landen. Gedachten over vernieuwingen van het staatkundig en economisch bestel van de Republiek werden gevoed door theorieën van elders, maar kregen toch hun eigen, specifieke Nederlandse kleur en bleken soms origineel in hun verdere ontwikkeling. In de verhouding Patriotten-Prinsgezinden zal aandacht moeten worden besteed aan het anti-monarchale als Nederlandse staatstraditie. Bij de behandeling van de Patriotten zullen sociale achtergronden moeten worden behandeld, ook in het licht van het meer algemene probleem van de verhouding van de leidende laag tot de laag die maatschappelijk gezien daar net onder zit. Ook zal moeten worden onderzocht of het begrip "proletariaat" in de toenmalige Nederlandse verhoudingen historisch zinvol kan worden gehanteerd. Vanzelfsprekend zullen de revolutiefactoren die in Nederland meespeelden, ook op hun werkzaamheid in andere landen moeten worden getoetst.

Er zal voorts kennis moeten worden genomen van de theorieën van Namier, zo mogelijk met toepassing op de Nederlandse verhoudingen. Ook zal Palmer's "Age of Democratic Revolution" onder de loupe moeten worden genomen, samen met de kritiek die daarop is geleverd. Dit boek geeft dan een goede gelegenheid om allerlei revoluties en contra-revoluties, zowel in Europa als Amerika, nader te bestuderen.

Wat betreft de Franse Revolutie zal er kennis moeten worden genomen van een veelheid van theorieën en benaderingswijzen, waarbij zeker de jongere marxistische historici, met hun aandacht voor de sansculotterie en alles wat daarmee samenhangt, niet mogen worden vergeten. Ook Napoleon, als een der laatste van de verlichte despoten, moet de hem toekomende aandacht krijgen, al zullen wij ook hem in het sociale kader moeten zetten waarin hij zijn kans kreeg.

In Nederland zal tenslotte ook naar de toekomst moeten worden gekeken, met de vraagstelling: wat droegen Patriotten en Bataven aan ideeën bij die later in de negentiende eeuw verder uitgewerkt zouden worden. Behal-

ve de geijkte literatuur zal daarbij ook de prikkelende, verzet oproepende maar daardoor inspirerende dissertatie van de Wit aan de orde komen over de strijd tussen aristocratie en democratie.

Op economisch gebied zal aandacht moeten worden besteed aan de contractie- en stagnatieverschijnselen, die de Nederlandse economie kenmerkten, waarbij ook begrippen als "renteniersmentaliteit", "slapend kapitaal" en "uitgestelde take-off" aan de orde zullen komen.

Wanneer dit ambitieuze programma afgewerkt is, zullen de deelnemers redelijk geconditioneerd zijn voor de daarop volgende periode onder leiding van de heer Tamse.

M.G. Buist.

12. Onderwerp: De crisis van de Nederlandse staat, 1815-1870.

Docent: Drs. C.A. Tamse

In de periode 1815-1870 dienden zich in Europa nieuwe ontwikkelingen aan op politiek, sociaal, economisch en godsdienstig gebied. De eeuw bracht immers de emancipatie van verschillende sociale en godsdienstige groepen, vestigde de industriële samenleving en koncipieerde politieke ideeën en instellingen die ook nadien bruikbaar bleven. De internationale betrekkingen veranderden eveneens: grote mogendheden beheersten de Europese politiek en erkenden kleine landen niet meer als volwaardige partners. Deze ontwikkelingen manifesteerden zich in de Nederlandse geschiedenis op een bijzondere wijze; zodoende is de zogenaamde vaderlandse geschiedenis een belangwekkende en kurieuze variatie op een boeiend algemeen thema. Haar aktualiteit blijkt onder andere uit de vaak opgemerkte parallel tussen de achteruitgang van Nederland's positie in de negentiende eeuwse wereld en de neergang van voormalige grote mogendheden tegenwoordig. Voor dat Nederland rond 1848 in bepaalde opzichten aansluiting vond bij de algemene ontwikkeling, maakten staat en samenleving een tijd van heroriëntatie en crisis door. Ook na dat keerpunt was de adaptatie nog niet voltooid; op economisch, sociaal, cultureel en intellectueel gebied bleef achterstand ten opzichte van het buitenland bestaan.

Het is de bedoeling dat na een algemene inleiding in de loop van het jaar onderwerpen behandeld worden zoals: de "revoluties" van 1813, 1830 en 1848; de orthodox-protestante en rooms-katholieke emancipatie; het beeld van Nederland in de Europese literatuur; Nederland en Vlaanderen; de crisis van de jaren 1840; de invoering van de vrijhandel; liberale toekomstverwachtingen; grote mogendheden versus kleine landen; de dreiging van een staatsgreep in 1853.

Als algemene inleiding voor het onderwerp kunnen worden gebruikt:

Boogman, J.C. "The Netherlands in the European scene, 1813-1913"

in: J.S. Bromley en E.H. Kossmann, ed. Britain and the Netherlands. Papers delivered to the third Anglo-Dutch Historical Conference, (Londen 1968).

Kossmann, E.H. "België en Nederland, 1780-1830; enkele beschouwingen en vragen" B.M.H.G., 77 (1963) 27-46.

Verberne, L.G.J. Geschiedenis van Nederland in de jaren 1850-1925. 2 dln. div. drukken.

Droz, J. Europe between revolutions 1815-1848, Fontana History of Europe, div. drukken.

C.A. Tamse.

13. Onderwerp: Linkse en rechtse revoluties in de twintigste eeuw:
De Russische Revolutie.

Docent: Drs. B. Naarden

De opzet van dit werkcollege zal mede als gevolg van de evaluatie van de gang van zaken van het afgelopen jaar enigszins gewijzigd worden. Besloten werd om Stalin's beruchte partijgeschiedenis uit 1939 als centraal uitgangspunt te nemen.

Indien dit boek ook in herdrukken niet meer in de handel is, zal er een fotokopie van worden gemaakt, die door de deelnemers aan de werkgroep aangeschaft zal moeten worden.

Op ieder college zal een bepaald gedeelte uit dit boek, dat door de deelnemers van te voren is geprepareerd, op de korrel worden genomen. Nagegaan zal worden welke vervalsingen van de historische waarheid erin voorkomen. Door middel van korte referaten zullen alle leden van de groep hieraan een bijdrage leveren.

De studenten, die dit college reeds een jaar gelopen hebben zullen zich vooral met de voorgeschiedenis van de revolutie bezighouden, terwijl de nieuwkomers voornamelijk onderwerpen uit de periode van na 1917 toebedeeld zullen krijgen. Evenals vorige jaren zal voor de laatste groep studenten een protentamen worden gehouden aan de hand van enige inleidende literatuur. Geschikte literatuur hiervoor is:

J.S. Curtiss, The Russian Revolutions of 1917. (Anvilbook)

I. Deutscher, The unfinished revolution. (versch. uitgaven)

L. Kochan, Russia in revolution. (Paladin paperback)

W. Chamberlin, A history of the russian revolution.

(Grosset's universal history)

G. Harmsen, Een terugblik vijftig jaar later.

C. Brinton, Anatomy of revolution. (versch. uitgaven)

J.P. Nettl, The sowjet achievement.

K. Ruffmann, Geschichte des bolsjewistischen Russlands. (versch. uitg.)

Spiegel Historiae, speciaal nummer. 2de jaargang no 11 1967.

B. Naarden

14. Onderwerp: Linkse en rechtse revoluties in de twintigste eeuw:
De Nazi Revolutie.

Docent: Drs. G. Taal

De themagroep 'Nazirevolutie', die wat ruimer geïnterpreteerd wordt in 'Rechtse' Revoluties in het Interbellum, zal zich in de universitaire cursus 1972/3 bezighouden met de ontwikkeling binnen Duitsland in de jaren 1933-'39, maar ook met de buitenlandse politiek van het 'Derde Rijk' en de ontwikkeling van fascistische bewegingen in andere landen, zoals Italië, Spanje, Frankrijk etc. In oktober zullen enige algemene inleidingen tot het onderwerp worden gehouden, waarbij de in het afgelopen jaar behandelde voorgeschiedenis aan de orde zal komen.

In de eerste bijeenkomst zal gesproken worden over de aanpak en de verdeling der werkzaamheden; het resultaat van de evaluatiebijeenkomst van het afgelopen jaar zal daarbij ter sprake komen.

De deelnemers zullen een referaat moeten houden; aanwezigheid behoudens force majeure wordt van hen verwacht. Aan de nieuwe deelnemers wordt dringend aangeraden tevoren de volgende boeken aan te schaffen: Helga Grebing. Der Nationalsozialismus. Ursprung und Wesen. (Günter Olzog Verlag, München-Wien) ca. f.5,--

F.L. Carsten. Der Aufstieg des Faschismus in Europa. (Europäische Verlagsanstalt, Frankfurt am Main) DM 16,80. of de Engel-

se uitgave: The Rise of Fascism. (Methuen & Co.Ltd., London)
University Paperbacks. 80 p.

Der Nationalsozialismus. Dokumente 1933-1945. herausgegeben von
Walther Hofer. (Fischer Bücherei)

Van de deelnemers wordt verwacht, dat zij zich de kennis, die deze boeken bevatten, voor of direct na het begin van de cursus 1972/3 zullen eigen maken.

De nieuwe deelnemers aan het thema zullen dit slechts één jaar volgen; daarna gaan zij over naar het thema 'Russische revolutie'. De nieuwe deelnemers aan laatstgenoemd thema zullen in 1973/4 het onze volgen. De keuze, uit welk der beide thema's het scriptieonderwerp zal worden gekozen, is aan de deelnemers. Het literatuuronttamen zal t.z.t. door de heer Naarden en mij gezamenlijk worden afgenomen.

G. Taal

Contemporaine Geschiedenis

15. Onderwerp: Japan, sedert 1945.

Docent: Drs. C.L. Baljé

Het afgelopen academisch jaar is gebruikt om enige notie te verkrijgen van het vigerende politieke stelsel in Japan alsmede de culturele en historische achtergrond. Het ligt in de bedoeling in het komend academisch jaar een drietal aspecten van het gebeuren in Japan nader te onderzoeken.

Deze aspecten zijn: 1. het vraagstuk van de veiligheid en defensie van Japan.
2. de economische ontwikkeling van Japan na 1945, waarbij ook de monetaire situatie aan de orde zal komen.
3. de vraag of na 1945 er een mentaliteitsverandering in Japan te constateren valt.

De eerste twee aspecten zullen onderzocht worden in de internationale context. Aan het eerste aspect zullen 15 bijeenkomsten, aan het tweede 10 bijeenkomsten en aan het laatste aspect 4 bijeenkomsten gewijd worden. Het geheel zal besloten worden door een afrondend evaluatie-gesprek.

Er wordt naar gestreefd een arbeidsintensieve methode te volgen. Het werkmodel dat voor het eerste onderwerp is ontwikkeld voldoet zeker aan dit streven. (zie voor dit model het verslag van de evaluatiebijeenkomst van het afgelopen jaar).

Het is zonder meer duidelijk dat een dergelijke opzet staat en valt met de inzet van de participanten. Afhankelijk van het succes of falen van dit werkmodel zal de werkmethode t.a.v. de andere twee onderwerpen vastgesteld worden.

De deelnemers kunnen tijdens het zomerreces een voorbereidend werkstuk uit K.H.A. en een literatuurlijst inzake het eerste onderwerp tegemoet zien evenals een lijst met discussiepunten, zodat elke deelnemer zich reeds tijdens het zomerreces kan inlezen.

C. L. Baljé

16. Onderwerp: De Noord Atlantische Verdrags Organisatie en het Warschau Pact.

Docent: Drs. L. Sütö

De heer Sütö deed ons mede, dat hij wegens drukke werkzaamheden niet aan ons verzoek, om een introductie voor zijn themagroep te schrijven, kon voldoen. red.

17. Onderwerp: De Ontwikkelingen in het Midden-Oosten sedert 1946.

Docent: Drs. L. Sütö

Zie boven.

Sociaal-Economische Geschiedenis

18. Onderwerp: Conjunctuur en economische groei.

Docent: Prof. dr. H. Baudet

Waren in het afgelopen jaar vooral de fluctuaties in de economische groei aan de orde - de lange conjunctuurgolven zoals ze o.a. door Kondratieff zijn beschreven-, het komend jaar zal het verschijnsel economische groei in zijn algemeenheid het onderwerp van het thema-college vormen.

De belangstelling die er na 1945 ontstond voor de problematiek van de ontwikkelingslanden heeft er toe bijgedragen, dat economische groei een centraal studieobject is geworden in de economie en ook in de economische geschiedenis (Rostow e.a.). Economische groei werd in de zestiger jaren gezien als het tovermiddel, dat de wereldbevolking het paradijs op aarde zou verschaffen, een paradijs dat de laatste jaren echter steeds meer infernale contouren aanneemt. Deze verandering van inzicht zal één van de aan de orde komende onderwerpen zijn.

Economische groei is de rode draad, die loopt door de recentelijk geschreven economisch-historische handboeken. In de meeste van deze werken blijft echter op de achtergrond, dat economische groei, wanneer hieronder verstaan wordt de toename van het nationaal inkomen per hoofd van de bevolking, een modern begrip is. Vergeten wordt vaak, dat men in vroegere perioden anders over economische groei heeft gedacht en zich op grond van anderssoortige verwachtingen ook op verschillende wijzen heeft uitgelaten over de wenselijkheid en eindigheid ervan (vgl. b.v. Stuart Mill, Malthus).

Bekeken zal dan ook worden hoe vroegere economen zich hierover uitgelaten hebben - men maakt dus kennis met de dogmengeschiedenis, de geschiedenis van het economisch denken - terwijl in relatie hiermee feiten en verwachtingen omtrent materiële en sociale vooruitgang in verschillende perioden aan de orde komen.

Uitgangspunt zal zijn het boek van B. Hoselitz (ed.), Theories of economic growth, 1960, (enige hoofdstukken). Doordat het onderwerp van het afgelopen jaar a.h.w. wordt vernieuwd zal toetreding van nieuwe deelnemers geen problemen opleveren.

Aangezien het afgelopen jaar is gebleken, dat daaraan behoefte bestaat, zal gedurende één uur per week een inleidingscollege economie gegeven worden, dat op vrijwillige basis gevolgd kan worden.

H. Baudet

19. Onderwerp: Industrialisatie en urbanisatie.

Docent: Drs. P. Kooij

Allereerst zal bestudeerd worden het thema van de urbanisatie gedurende de laatste tweehonderd jaar, de periode waarin een aantal landen een industriële revolutie doormaakten. De samenhang die er bestaat tussen industriële revolutie en urbanisatie zal daarbij het voornaamste object van studie zijn. Veel aandacht zal hierbij besteed worden aan de Engelse situatie, omdat in Engeland de eerste industriële revolutie plaatsvond en er voor dit land een uitgebreide literatuur bestaat over de relatie tussen beide verschijnselen. Men denke b.v. aan de heftige discussie die er gevoerd is over de van marxistische zijde geponeerde stelling, dat de enclosure beweging een sterke groei van steden heeft veroorzaakt, doordat een bevolkingsgroep van agrarische oorsprong, waaruit het zgn. industrieproletariaat ontstond, zich in de steden vestigde. Factoren als bevolkingsgroei, mobiliteit, economische- en sociale structuurveranderingen zullen bij uitdieping van het thema binnen het beeld verschijnen.

Daarnaast komt het accent te liggen op de eigenlijke stadsgeschiedenis. Deze is o.m. vanuit de economische-, sociale-, geografische- en politieke- gezichtshoek bestudeerd. Gepoogd zal worden deze verschillende benaderingen te integreren. Aanzet tot een theoretisch kader biedt b.v. H. Dyos (ed.) The study of urban history. De "urban-history" is in de V.S. en Engeland een bloeiend specialisme. Er zal een greep worden gedaan uit de uitgebreide literatuur. Speciale aandacht kan b.v. gewijd worden aan: de economische en sociale structuur van 19e eeuwse steden; stadsplanning en architectuur in het verleden; de ontwikkeling van de stedelijke infrastructuur en het beleid daaromtrent, zowel wat betreft de economische- (nutsbedrijven, openbaar vervoer...) als de sociale infrastructuur (gezondheidszorg, onderwijs, volkshuisvesting...); de onderlinge relatie van steden; de verhouding stad platteland; de ontwikkeling van een specifiek normen- en waardenpatroon enz.

P. Kooij

medeling over de kopij

k o p i j v o o r h e t v o o r l i c h t i n g s n u m m e r

z i e n w i j g a a r n e

v ó ó r e i n d j u l i t e g e m o e t !

Een voorlichtingsnummer is toch nooit weg ? Voor goede informatie: GRONIEK.